

23.03.2020

Asia/10

§ 15 Työllisyyskokeilun valmistelun tilannekatsaus

HEL 2020-003187 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallituksen elinkeinojaosto merkitsi tiedoksi Helsingin työllisyyskokeiluvalmistelun tilannekatsauksen.

Käsittely

Asian aikana kuultavana oli työvoima- ja maahanmuuttoasioiden päällikkö Ilkka Haahtela.

Esittelijä

elinkeinojohtaja
Marja-Leena Rinkineva

Lisätiedot

Ilkka Haahtela, työvoima- ja maahanmuuttoasioiden päällikkö, puhelin: 310 25565
ilkka.haahtela(a)hel.fi
Johannes Hirvelä, kehittämispäällikkö, puhelin: 310 82535
johannes.hirvela(a)hel.fi
Eetu Pernu, projektipäällikkö, puhelin: 310 36085
eetu.pernu(a)hel.fi

Liitteet

1 Lakiluonnos (26.2.2020)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Helsinki hakeutui työllisyyden kuntakokeiluun elinkeinojaoston päätöksellä (11.11.2019, 42 §). Työ- ja elinkeinoministeriö hyväksyi Helsingin kokeilualueeksi 5.12.2019. Helsingin kaupunginhallitus päätti (3.2.2020, 88 §) kaupungin osallistumisesta kokeiluun helmikuun alussa 2020. Valmistelussa on helmikuun aikana siirrytty kokeilun reunaehtojen muotoilusta ja edunvalvonnasta operatiiviseen valmisteluun niin valtakunnallisella ja alueellisella tasolla kuin Helsingin kaupungin sisällä. Tämänhetkisen tiedon mukaan noin 37 000 työnhakija-asiakkaan on

määrä siirtyä Uudenmaan TE-toimistosta Helsingin työllisyyskokeilun vastuulle 1.9.2020 alkaen.

Hallituksen esitys työllisyyskokeilusta ja kokeilun käynnistyminen

Viimeisimmän aikataulun mukaan hallituksen on määrä antaa eduskunnalle esitys laiksi työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta (jäljempänä kokeilulaki) 26.3.2020. Helsingin työllisyyskokeilun toiminta käynnistyy uuden aikataulun mukaisesti 1.9.2020 ja kokeilu kestää vuoden 2022 loppuun saakka. Liitteenä 1 on työ- ja elinkeinoministeriön lain-säädännön arviointineuvostolle 26.2.2020 toimittama lakiluonnos.

Lakiluonnosta on tarkennettu kevään aikana työllisyyskokeilun täydentävän haun ja kokeilualueiden yrityspalveluiden osalta. Täydentävässä haussa nyt valittujen 20 kokeilun alueen lisäksi myös uusien kuntien tai niiden yhteenliittymien on mahdollista hakeutua työllisyyskokeiluihin. Työ- ja elinkeinoministeriö käynnistää täydentävän haun sen jälkeen, kun kokeilua koskeva hallituksen esitys on annettu eduskunnalle. Mahdollisten uusien kokeilun alueiden toiminta käynnistyy 1.1.2021. Lakiesityksessä on myös huomioitu Helsingin esittämä vaatimus siitä, että kokeilun alueet voivat yrityspalveluna ottaa vastaan työpaikkailmoituksia ja ehdottaa työnantajille sopivia työnhakijoita kokeilun alueen asiakkaista.

Työllisyyskokeilujen valtakunnallinen valmistelu

Valtaosa työllisyyskokeilun valmistelusta tapahtuu paikallisesti, mutta asiakkuuksien siirtoon, tietojärjestelmiin, henkilöstön asemaan ja perehdyttämiseen sekä kokeilujen seurantaan liittyvät yleiset kysymykset ratkaistaan valtakunnallisesti. Näin varmistetaan työllisyyspalveluiden asiakkaiden ja henkilöstön yhdenvertaisuuden toteutuminen sekä kokeilujen yhdenmukainen seuranta.

Työllisyyden kuntakokeilujen valtakunnallista koordinaatiota ja toimeenpanon tukea varten on perustettu kuntien työllisyyskokeilujen toiminnallisen valmistelun koordinaatioryhmä (KUTVA). Ryhmässä ovat edustettuina työ- ja elinkeinoministeriö, KEHA-keskus, ELY, TE-toimisto, Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskus Valtori, henkilöstöjärjestöt sekä kaikkia kokeilukuntia edustavat Helsinki ja Kuopio.

Toiminnallisen valmistelun KUTVA-koordinaatioryhmän alaisuudessa toimii neljä valtakunnallista alaryhmää: 1) Henkilöstön perehdyttämisen ja osaamisen tuki 2) Palvelut ja prosessit 3) Teknologiat, järjestelmien käyttö ja toimitilat ja 4) Analytiikka ja seuranta. Lisäksi valtakunnallisen koordinaatioryhmän yhteydessä toimii työllisyyskokeilujen valtakunnallista viestintää koordinoiva verkosto. Alaryhmissä on jäseniä vaihtelevasti eri kokeilukunnista ja alaryhmien jäseninä he edustavat kaikkia kokeilun alueita.

Työllisyyskokeilujen alueellinen valmistelu pääkaupunkiseudulla

Uudenmaan ELY-keskuksen alueella on kolme työllisyyskokeilua (Espoon, Helsingin ja Vantaa-Keravan). Nämä kokeilut muodostavat yhteisen työssäkäyntialueen, joka on työvoiman tarjonnan näkökulmasta valtakunnallisesti merkittävä. Suurten asiakasmääriensä vuoksi alueen kokeiluvalmistelun onnistuminen on kriittinen tekijä koko erillislainsäädäntöhankkeen kannalta. Tästä syystä pääkaupunkiseudun kokeilualueet ovat muodostaneet Uudenmaan TE-toimiston ja ELY-keskuksen kanssa johtoryhmän pääkaupunkiseudun kokeiluvalmistelun strategisia kysymyksiä varten. Ryhmässä ovat edustettuina Uudenmaan TE-toimiston ja ELY-keskuksen sekä kokeilualueiden työllisyyspalveluiden johto.

Kokeilun valmisteluvaiheessa pääkaupunkiseudun johtoryhmän tavoitteena on varmistaa, etteivät alueen työmarkkinat kokeilujen johdosta tarpeettomasti pirstoudu alueen yritysten ja työnantajien näkökulmasta. Lisäksi se linjaa työnhaun alkupalveluihin, työttömyysturvatehtävään sekä TE-henkilöstön siirtymiseen liittyvistä paikallisista kysymyksistä. Johtoryhmä myös huolehtii siitä, että alueen erityispiirteet (suuret asiakasvolyymit, monitoimijaisuus, vieraskielisten asiakkaiden suhteellisen korkea osuus työttömistä työnhakijoista) huomioidaan työllisyyskokeilun valtakunnallisessa koordinaatiossa. Jälkimmäistä tavoitetta tukee se, että Helsingin kaupunki ja Uudenmaan TE-toimisto ovat molemmat edustettuina kokeilujen valtakunnallisessa koordinaatioryhmässä.

Pääkaupunkiseudun kokeiluvalmistelun yhteisistä kysymyksistä vastaavalle johtoryhmälle valmistelee asiat pääkaupunkiseudun yhteinen työryhmä, jonka jäseniä ovat Uudenmaan TE-toimiston kokeiluvalmistelusta vastaava projektipäällikkö sekä Espoon, Helsingin ja Vantaa-Keravan operatiivisen kokeiluvalmistelun vastuuhenkilöt.

Kokeilun käynnistämisen jälkeen pääkaupunkiseudun johtoryhmän on tarkoitettu kehittyvän kokeilulain 22 §:ssä tarkoitetuksi yhteistyöelimeksi, jonka tehtävänä on yhteen sovittaa ja seurata kokeilulaissa tarkoitettujen tehtävien hoitamista sekä kaikkia alueen työllisyyden edistämisen sekä palveluiden järjestämisen kannalta merkityksellisiä asioita. Hallituksen esityksessä yhteistyöelimen tehtäväksi on annettu mm. yritys- ja työnantajapalvelujen toimintamallista sopiminen, alueen asiakasmäärien, resurssien käytön ja riittävyyden sekä asiakkaan oikeuksien toteutumisen seuranta sekä työllisyyttä edistävien ostopalveluhankintojen käsittely.

Työllisyyskokeilun valmistelu Helsingissä

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Työllisyyskokeilun valmistelu on Helsingissä kaupunginkanslian elinkeino-osaston työvoima- ja maahanmuuttoyksikön vastuulla. Yksikkö on varannut kokeiluvalmistelun välittömiin henkilöstö- ja järjestelykuluihin budjetistaan yhteensä 882 000 euroa vuodelle 2020. Yksikköön rekrytoidaan parhaillaan työllisyyskokeilun valmistelun tueksi asiakkuuksista vastaavaa kehittämispäällikkö, viestintäpäällikkö, johtavaa HR-asiantuntija sekä erityissuunnittelija. Nämä avainhenkilöt vastaavat yksikön johdon sekä nykyisen henkilöstön kanssa kokeilun onnistuneesta toimeenpanosta. Sosiaali- ja terveys- sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialoille nimetään omat projektipäälliköt varmistamaan työllisyyspalveluiden onnistunut integraatio niiden rajapinnassa olevien sosiaali- ja terveys- sekä koulutuspalveluiden kanssa.

Keskeisin osa Helsingin työllisyyskokeilun toiminnallista valmistelua muodostavat asiakasprosesseja suunnittelevat työryhmät, jotka koostuvat kaupungin työvoima- ja maahanmuuttoyksikön, sosiaali- ja terveys-toimen, ammatillisen koulutuksen ja vapaan sivistyksen henkilöstöstä sekä Uudenmaan TE-toimiston, ELY-keskuksen ja Kansaneläkelaitoksen edustajista. Työryhmien työ käynnistyy maaliskuussa ja niiden tehtävänä on laatia ehdotukset nykyisten te-palveluiden sekä kaupungin palveluprosessien sovittamisesta yhteen.

Kokeilun organisaatorakenteen selvittäminen on parhaillaan valmistelussa. Vaihtoehtoja on toistaiseksi tarkasteltu yleisellä tasolla huomioiden työllisyyskokeilun asema osana kaupunginkanslian ja elinkeino-osaston kokonaisuutta. Vertailukohteina on hyödynnetty mm. muiden suurten kaupunkien tapoja järjestää työllisyyspalvelunsa. Asiakastyön tiimirakenteet ovat kuitenkin riippuvaisia kokeilun asiakasprosesseista, joita edellä mainitut poikkihallinnolliset työryhmät valmistelevat. Työllisyyskokeilun organisaatorakenteen käsittely kuuluu työnantajan ja henkilöstön välisen yhteistoiminnan piiriin. Mahdollisista organisaatiomalleista on kuitenkin jo tehtyjen selvitysten sekä kokeilun kiireisen aikataulun perusteella suljettu pois kunnallinen liikelaitos. Kunnallisen liikelaitoksen tarkoituksenmukaisuus työllisyyspalveluiden organisoimistapana voi tulla uudelleen arvioitavaksi, mikäli työllisyydenhoidon järjestämistä vastaavasta saadaan hallituskauden aikana pysyvä ratkaisu, jolloin työllisyyspalveluiden asema kaupungin organisaatiossa jälleen tulee arvioitavaksi.

Hallinnon ja päätöksenteon näkökulmasta työllisyyskokeilu tarkoittaa kaupungille uusia toimivaltuuksia erityisesti julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain soveltajana. Tämä edellyttää kaupungin hallintosäännön muutosta, jotta kaupunginhallitus tai sen elinkeinojaosto voi päätöksellään delegoida kokeilulain mukaisen toimivallan myöhemmin linjattavalle kokeiluorganisaatiolle. Asia on parhaillaan valmistelussa.

Keskeiset kokeiluvalmistelussa hallittavat riskit

Työllisyyskokeilujen onnistumisen kannalta valtion riittävä tuki kokeilualueille asiakkuuksien siirrossa sekä kokeilun toimivuuden varmistamisessa on olennaista. Helsingin kokeilun asiakasmäärä, 37 000, on niin suuri, että asiakkuuksien siirtäminen syksyllä yhdeltä järjestäjäorganisaatiolta ja vastuutyöntekijältä toiselle on suuritoinen ja aikaa vievä toimenpide. Helsinki on korostanut kokeilulakiesityksestä antamassaan lausunnossaan, että valtion on varattava tähän sekä asiakkuuksien vastaanottamiseen liittyviin tietojärjestelmä-, käyttöoikeus- ja tilakysymyksiin riittävä valmisteluresurssi. Helsingin kaupunki panostaa itse merkittävästi kokeilun valmisteluun tekemällä kohdentamalla kaupungin työllisyysmäärärahoja kokeilun toiminnalliseen valmisteluun.

Toinen keskeinen kokeilujen onnistumistekijä liittyy siihen, missä määrin pääkaupunkiseudun ja Uudenmaan erityispiirteet huomioidaan lainsäädännössä ja muissa valtakunnallisissa linjauksissa. Pääkaupunkiseudun kokeilut muodostavat ylivoimaisesti suurimman keskittymän kaikkien työllisyyskokeilujen asiakkaista, jolloin kaikkien valtakunnallisesti linjattujen ratkaisujen toimivuutta pitää arvioida erityisesti tämän alueen näkökulmasta. Esimerkiksi pääkaupunkiseudun vieraskielisten työnhakijoiden muihin kokeilualueisiin verrattuna korkea osuus asiakaskunnasta pitää huomioida niin asiakasviestinnässä kuin monissa toiminnallisissa ratkaisuissa.

Yritysten ja työnantajien tarvitseman työvoiman saatavuuden turvaaminen mahdollisimman sujuvasti on varmistettava pääkaupunkiseudulla siitakin huolimatta, että alueelle syntyy kolmen itsenäisen työllisyyskokeilun ja Uudenmaan TE-toimiston myötä neljä erillistä työvoimatoimijaa. Tavoitteessa onnistuminen edellyttää, että pääkaupunkiseudun kokeilut onnistuvat Uudenmaan TE-toimiston kanssa rakentamaan yhteisen ja tarjonnaltaan selkeälinjaisen yritys- ja työnantajapalveluiden kokonaisuuden.

Kokeilun tavoitteiden saavuttaminen edellyttää, että kaupunki ei tyydy TE-toimiston nykytoimintojen vastaanottamiseen sellaisinaan, vaan sovitaa ne asiakaslähtöisesti yhteen omien palveluidensa kanssa. Tämä mittava työ tehdään yhdessä kaupungin toimialojen, TE-toimiston ja muiden keskeisten kumppanien kanssa kevään aikana. Helsingin kokeilun asiakasprosessien ja palvelumallien rakentaminen on kuitenkin pystyttävä sovittamaan yhteen kokeilulain käsittelyaikataulun, Uudenmaan TE-toimiston yhteistoimintamenettelyn sekä kokeilun organisointumista koskevaan kaupungin päätöksentekoon kanssa, jotta työllisyyskokeilun organisaatio, uudet tehtäväkuvat sekä noudatettavat palvelumallit ovat valmiit kesäkuussa 2020.

23.03.2020

Asia/10

Lopuksi

Maahanmuutto- ja työllisyysasioiden päällikkö Ilkka Haahtela esittelee asiaa elinkeinojaoston kokouksessa.

Toimivalta

Hallintosäännön 8 luvun 2 §:n mukaan kaupunginhallituksen elinkeinojaosto päättää kaupungin työllisyydenhoidon periaatteista sekä seuraa niiden toteutumista.

Esittelijä

elinkeinojohtaja
Marja-Leena Rinkineva

Lisätiedot

Ilkka Haahtela, työvoima- ja maahanmuuttoasioiden päällikkö, puhelin: 310 25565
ilkka.haahtela(a)hel.fi
Johannes Hirvelä, kehittämispäällikkö, puhelin: 310 82535
johannes.hirvela(a)hel.fi
Eetu Pernu, projektipäällikkö, puhelin: 310 36085
eetu.pernu(a)hel.fi

Liitteet

1 Lakiluonnos (26.2.2020)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano